

COMMENTAAR

Hans van Soest
hvansoest@ad.nl

Nu wel met het CPB schermen is goedkoop

Formaties zorgen voor gedantenvervalsingen. Tijdens de debat over de voortgang van de formatie klopten PVV, VVD, NSC en BBB zich op de borst met de analyse die het Centraal Planbureau maakte van hun hoofdlijnenakkoord. Weinig geloofwaardig na wat sommige partijen eerder over die analyses riepen.

Drie van de vier lieten hun verkiezingsprogramma niet doorrekenen door het CPB om te laten controleren of alle beloftes wel realistisch waren. NSC-leider Pieter Omtzigt deed er voor de verkiezingen badinerend over: al die modellen waar het CPB mee werkt, partijen weten precies wat ze moeten opschrijven om gunstig uit die modellen te komen en het had weinig met de werkelijkheid te maken, betoogde hij. Maar nu het CPB de plannen heeft doorgerekend, schermen de vier aanstaande regeringspartijen met het goede nieuws uit het CPB-rapport.

In de modellen van het CPB gaan veel mensen er ietsje in koopkracht op vooruit de komende jaren (gemiddeld 0,2 procent). De overheidsfinancien blijven op termijn gezond. De lasten voor bedrijven dalen en het aantal mensen in armoede ook. Daarbij manoeuvreren de vier om kritische vragen van de oppositie heen over de minpunten van het CPB op wijze: er zitten wel hiel veel onzekerheden in het programma. Als het bijvoorbeeld niet lukt om in Brussel afspraken te maken over een lagere aftocht van Nederland van 1,6 miljard euro, moet er elders bezuinigd worden. Waarop? Daarvoor wijzen de partijen naar de toekomst.

Wat gedrag betreft is deze regerings-coalitie er eenje als alle andere

ken te maken over een lagere aftocht van Nederland van 1,6 miljard euro, moet er elders bezuinigd worden. Waarop? Daarvoor wijzen de partijen naar de toekomst.

Wat gedrag betreft, is deze aanstaande regeringscoalitie alvast een coalitie als alle andere. Elke formatie weer verschieten partijen van kleur. Dat is nu niet anders. Zoals er ook nu in het regeerakkoord ineens dingen staan waar geen kiezer een oordeel over heeft kunnen geven. Zo stond er in geen van de verkiezingsprogramma's iets over een kortere WW-periode, waar vooral oudere werklozen de dupe van worden. Of iets over duurdere boeken en tijdschriften, terwijl diezelfde partijen wel alarmerend roepen dat jongeren steeds minder lezen.

Het is elke formatie weer hetzelfde. Partijen moeten daarom voor de verkiezingen eerlijker zijn over hoe ze hun beloftes willen financieren. Daartoe is het CPB als onafhankelijker rekenmeester in staat. Alleen achteraf als het je uitkomt het planbureau waardevol achten, is goedkoop.

Wilt u reageren op het nieuws?

Stuur uw reactie of mening, voorzien van naam en woonplaats naar: brieven@ad.nl

Meest gelezen AD.nl

Duitse toerist raakt vier auto-deuren kwijt in Nederland: 'Wokeerd anders voorgesteld'. Een bekende fietsvakantie in Nederland is voor een Duitse toerist in een klein drama geëindigd. Na het parkeren van de auto in Den Haag zijn de vier deuren van het voertuig gestolen. Wij zien een toename van dit soort misdrijven, vooral die vanuit de politie.

Meningen

Uit de kom

Ruben L. Oppenheimer

ONDERZOEK: RIJKSTEN BETALEN MINSTE BELASTING

TEKST: SIMON BOTERKOOPER OOK ZELF DE TEKST BEDENKEN? DOE MEE OP FACEBOOK.COM/UITDEKOM 23/05

LEZERSBRIEVEN

Stuur uw mening naar brieven@ad.nl. Deze tekst gaat u persoonlijk. Voor meer informatie zie ons privacy statement: www.dppmedia.nl/privacy

INTERNATIONAAL STRAFHOF

Echte wereld staat ver van politiek correcte deugers

'Israël en Hamas woedend over arrestatiebevelen' (AD 21-5). In de Veiligheidsraad werd een minnaar stelde in acht genomen voor de omgekomen Iraanse president Raisi, ook wel de 'slager van Teheran' genoemd. Namens de EU waren er condoleances. Landen als Rusland en China hadden lovende woorden over voor deze man die de dood van duizenden op zijn geweten heeft. Intussen vaardigt het Internationaal Strafhof in Den Haag een arrestatiebevel uit tegen kopstukken uit Israël en van Hamas. Landen als de VS, Rusland en China erkennen dit hof niet. De EU wil dat Europa 9000 Gazanen opvangt (geen enkel land wil ze hebben). Deze zaken tonen aan hoever de echte wereld verwijderd is van onze politiek correcte deugers, zowel bij de EU als hier in ons land. De Europese verkiezingen zouden wel eens een aardverschuiving teweeg kunnen brengen.

Kor van der Heiden, Puttershoek

INTERNATIONAAL STRAFHOF II

Je kunt er makkelijk nog wel een paar bedenken

Hoe kan het bestaan dat dit Hof een arrestatiebevel uitgeeft voor Netanyahu en Hamasleiders? Hebben ze jarenlang onder een steen gelegen? Ik heb ze nog nooit gehoord over de misdaden van Vladimir Poetin, van Raisi en Khanenei van Iran, van Xi, van Kim Jong-un en vele anderen. Het antisemitisme begint (te) grote vormen aan te nemen als dit Hof zich hiervoor laat gebruiken. Het zou ze sieren als ze altijd zo voorop zouden staan bij onrecht en geweld.

Wim Tjissen, Dordrecht

DRUGSLABS

Dit probleem overstijgt alle andere voor coalitie

'Meer drugslabs opgevoerd dan ooit' (AD 21-5). Gisteren ging het in mijn kraant weer eens over de vreselijke gevolgen van het enorme drugsprobleem in ons land. Het is bijna dagelijkse kost te lezen hoe drugs Nederland in een steeds sterviger wurggreep hebben. De beschreven explosieve stijging van het aantal drugslabs is daar een voorbeeld van. In mogelijke oplossingen en gerichte aanpak gaat het veel te weinig over het antwoord op de vraag of gebruikers zich realiseren wat er vooraf gaat aan hun pilletje of snuifje. Het massale gebruik houdt een industrie in stand waar niet alleen het bloed al jaren van afdruipt, maar waarvan ook natuur en dorpen en steden onderhevig de kwalijke gevolgen onder-

Portret van overleden Raisi.

China en Rusland hadden lovende woorden voor de 'slager van Teheran'

vinden. Wordt het niet eens tijd vol in te zetten op dat aspect van een probleem dat veel groter is dan veel probleem ook, waarvoor een nieuw kabinet zich geplaatst ziet?

Harry Verhoel, Alkmaar

VERHOUD BTW

Laat dat niet doorgaan

'Laat Nederlanders goede toegang houden tot onafhankelijke journalistiek' (AD 21-5). Ik kan me goed vinden in de advertentie in het AD over de verhoging van het btw-taarf van 5 naar 21 procent. Wij zijn al ruim vijftien jaar geboendeerd op het AD. We hebben wel eens op het punt gestaan om het abonnement te wijzigen naar de digitale krant, maar we houden van een fysieke krant, ondanks dat het voor ons een kostbare investering is. Nu de btw verhoogd wordt, en de krant die ook doorvoert, wat wij logisch vinden, wordt het te duur en zal het abonnement niet verlengd worden. Hopelijk krijgt de pers de invloed om dit niet te laten doorgaan. Door de regering wordt ons toegezegd op de minima te passen, maar daar geloof ik allang niet meer in.

Jetsen Pool, Surhuisterveen

AKKOORD NIEUWE COALITIE

Heel benieuwd wat volgt

De woorden die Geert Wilders bij het coalitieakkoord uitsprak: hoop, lef en trots, krijgen nu hij op zoek moet naar een premier, een andere dimensie. Kennelijk 'hoop' bij dat zijn kandidaat in goede aarde zou vallen en was er 'lef' nodig om iemand van de PvdA voor te dragen. 'Trots' is een gevoel van ijdelheid en hoogmoed en kan even in de ijskast. Benieuwd met wie hij als kandidaat-premier komt om zijn hoop, lef en trots echt gestalte te geven.

Bus Dielemans, Schiedam

Opinie

Blik op kosten is pijnlijk voor migrainepatiënten

Een grote groep migrainepatiënten wacht sinds 2021 of medicatie, die hun leven weer draaglijk kan maken, in de basisverzekering komt. Het verminderen van pijn lijkt ondergeschikt aan kosten, stelt Nelleke Cools.

De Kamercommissie VWS praat binnenkort over het tekort en de kosten van medicijnen in ons land. Het dossier 'CGRP-remmer', de naam van de reddende migrainemedicatie, is de ultieme illustratie van de kritiek uit de samenleving wat betreft die beschikbaarheid.

Migraine is een moeilijk behandelbare hersenziekte, die vaak verborgen blijft voor de buitenwereld. Tijdens een aanval brengen patiënten hun tijd het liefste door in een donkere kamer, afgezonderd van werk, privé en sociaal leven. De uitspraak: 'Ik heb vanwege migraine het diner van mijn eigen bruloft moeten missen', laat zien hoe ingrijpend deze ziekte kan zijn.

Sinds 2019 is de CGRP-remmer beschikbaar voor mensen met de meest zware vorm van migraine. In januari 2023 dienden drie farmaceuten een eerste verzoek in bij het Zorginstituut Nederland (dat de minister adviseert over opname van medicijnen in het basispakket) voor een tweede groep patiënten: zij die meer dan vijf migrainedagen per maand hebben. De inschatting is dat het momenteel gaat om 100 mensen.

Het is bijna kostenloos 6000 euro per persoon. Het gaat dus om 18 miljoen euro aan zorgkosten. Op verzoek van Hoofdpijnnet heeft SEO Economisch Onderzoek in 2021 berekend wat de samenleving kwijt is aan kosten door ziekteverzuim van migrainepatiënten.

Het gaat om een bedrag van tussen de 1,3 en 4,2 miljard euro per jaar. Het Zorginstituut Nederland vraagt de farmaceuten echter keer op keer naar nieuwe data om de economische meerwaarde van de CGRP-remmers aan te tonen. Dit terwij de resultaten van de remmers vaak spectaculair zijn. Een

Een grote groep patiënten wacht op het goedwerkende medicijn.

“Laten we ervoor zorgen dat we blijven profiteren van de medische innovatie”

derde van de patiënten met zware migraine zegt 'zijn leven terug' te hebben en een derde ervaart een opmerkelijke verbetering van de kwaliteit van leven. Mocht binnenkort het derde, tevens laatste, verzoek door het Zorginstituut worden afgewezen, dan zal dit een grote groep migrainepatiënten tot wanhoop drijven.

Onlangs heeft de Vereniging van Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) een reeks vragen over medicijnen en de kosten van en rijze gezet. Ze concludeerde dat na inflatiecorrectie de medicijnuitgaven per inwoner al achtien jaar gelijk zijn, medicijnuitgaven een steeds kleinere deel van het totale zorgbudget beslaan en nieuwe medicijnen meer gezondheid op-

leveren. Verder behoren de medicijnuitgaven tot de laagste in Europa. Hoofdpijnnet is het met de VIG eens dat het Nederlandse medicijnbeleid in de greep is van een sterke kostenfocus.

Hierdoor vist de patiënt steeds vaker achter het net, omdat zijn medicijn hier niet beschikbaar is of veel later dan in buurlanden. Uiteraard moet kritisch worden gekeken naar de effectiviteit van nieuwe geneesmiddelen in relatie tot de kosten. Maar laten we er vooral ook voor zorgen dat we blijven profiteren van medische innovatie en dat de Nederlandse patiënt niet onnodig in de kou komt te staan. Dat er nu een migrainepatiënt niet onnodig in de kou komt te staan, dat er nu een migrainepatiënt niet onnodig in de kou komt te staan, dat er nu een migrainepatiënt niet onnodig in de kou komt te staan.

Het heeft er alle schijn van dat de kosten belangrijker zijn dan het welzijn van de patiënten.

Nelleke Cools is directeur van patiëntenvereniging Hoofdpijnnet.

TOOS & HENK

STEEDS MEER NEPWINKELS ONLINE

TOCH ZAG HET ER BETROUWBAAR UIT, IK KREEG ZELFS EEN MALTJE VAN HUN ACCOUNTMANAGER. KIJKEN?

Paul Kuusters

BRIEF VAN DE DAG

Belang van vrije pers kan niet genoeg worden benadrukt

'Laat Nederlanders goede toegang behouden tot onafhankelijke journalistiek' (AD 21-5). Een democratie kan niet functioneren zonder vrije pers. In landen als Hongarije, Slowakije of Israël staat die onder druk. Sinds het presidentschap van Donald Trump (2017-2021) hebben feitelijke onwaarheden als alternatieve facts en fake news een grote vlucht genomen. Een methode om moedwillig de discussie te vertroebelen. Zelfs studenten roepen zulks, terwijl zij toch echt beter moeten weten. Journalisten worden 'doelwit' gemaakt en bewust beschoten in Oekraïne, Gaza, in Nederland is Peter R. de Vries vermoord door criminelen. In Nederland is amper nog budget voor onderzoeksjournalistiek. In Turkije

gooit men journalisten gewoon in de bak en kan het vijf jaar duren voordat hun zaak voorkomt. Daarnaast heb je ze mond dood gemaakt. In het NOS-Journaal zagen we onlangs avond na avond een reportage uit Zweden bij het Eurovisie Songfestival over Joost Klein. Zuid-Afrika dat op hetzelfde moment haar genocidezaak boepte bij het Internationaal Strafhof werd niet eens genoemd. Moet je naar CHIK kijken om te vermoeden wat er in je eigen land gebeurt. Een btw-verhoging op kranten? Een aantal potentiële kabinetsteden heeft niets met onafhankelijke verslaggeving. Tuf van de richel-noemde Geert Wilders de journalisten oot.

Dante Rensz, Groningen

DE KWESTIE

Steeds meer mensen leasen een auto. Zo groeide het aantal klanten van private lease van 214.000 in 2020 naar 248.000 in het eerste kwartaal van dit jaar. Met name jongeren overzien de gevolgen daar niet altijd van. Dat vroegen we onze lezers in de dagelijkse rubriek de Kwestie.

Sparen lijkt mij het beste Ik spaar liever voor mijn spullen. Ben je in één keer wel het financiële gedeelte af. Geen zin om iedere maand weer geconfronteerd te worden met afschrijvingen als die even niet uitkomen. Mijn verzekeringen betaal ik ook ieder jaar in één keer.

Julia van Damme

Ook zonder lease moet u op uw geld letten

Onder goede voorwaarden is private lease prima, ik doe het al sinds 2016 en wil niet anders. Voor jongeren moeten de gevolgen duidelijk zijn. Eigen auto brengt ook risico's van extra kosten mee. Wegenbelasting, verzekering, onderhoud en niet te vergeten afschrijving. Ook dan moet u uw financiering op orde hebben.

Rene van der Ploeg

Prima, sparen doe ik voor andere zaken

Ik lease nu vier jaar, via ANWB. Uitstekend. Al met al komt het financieel ongeveer op hetzelfde neer, je hoeft alleen geen 30.000 euro in één keer op tafel te leggen. Mijn spaargeld kan ik wel ergens anders voor gebruiken. Alles ook goed geregeld, alleen tanken.

John Massar

Geen omkijken naar onderhoud

Ik lease met veel plezier en heb ook een huis gekocht. Geen enkel probleem met de financiering. Heerlijk dat ik geen omkijken heb naar onderhoud en ik rijd

Veel meer auto's geleased.

veilig in een nieuwe auto. Ik raad het iedereen aan om te leasen in plaats van nieuw te kopen. Met verstand en natuurlijk als je dat kunt betalen.

Laure de Waa

Begin met een occasion en zie dan verder

Als jongere begin je gewoon aan een occasion, dan is het ook niet zo erg als je een keer nog ergens tegenaan zit en het is gewoon veel goedkoper. Nieuw is duur, of het nou lease of aankoop is. Plus, je bouwt relatief goedkoop schuldverplichtingen op die je bij een duurdere auto zeker nodig hebt.

Luc Derckx

Werk aan een buffer en koop dan zelf

Volgens mij is leasen van jezelf nog steeds het goedkoopste. Dat betekent wel dat je eerst aan een buffer moet werken om dit te kunnen realiseren. Deze handelwijze geeft je ook vrijheid bij het aangaan van een hypotheek.

John Massar

Lease een occasion

Ik lease sinds een aantal jaren, u kunt ook een occasion leasen scheelt veel in het maandbedrag. Je hebt geen verborgen kosten als les zit bij de prijs in. Ik vind het ideaal zou niet anders willen.

Natasja van Doestburg